Kaixo urretxu !

2012 APIRILA / 109. ALEA

2. orrian

PIONEROS EN LA INVESTIGACIÓN DE SISTEMAS DE DRENAJE SOSTENIBLE

Urretxu es el laboratorio de un ambicioso proyecto

5. orrian

ALDIRI, NUEVOS CURSOS Y NUEVO MATERIAL

La oferta del polideportivo se amplía con más servicios

10. orrian

ADMINISTRAZIOAREKIN ERE EUSKARAZ

Euskaraz bizi ahal izatearen ametsa gauzatzeko urratsak

6. orrian

HERRIRA, EUSKAL PRESO POLITIKOEN DEFENTSAN

Taldeak bere lehen pausoak eman ditu

Kaixo urretxu !
Urretxuko Udal Aldizkaria

Pioneros en la investigación de sistemas de drenaje sostenible

Urretxu está siendo el «laboratorio» de un innovador proyecto en el que se está evaluando la respuesta de diferentes Técnicas de Drenaje Urbano Sostenible (TEDUS)

Aunque en épocas de lluvias como las actuales quizá no le demos la importancia necesaria, el agua es un bien cada vez más apreciado y solo hay que viajar unos kilómetros hacia el sur para darnos cuenta de su importancia. Por ello, la correcta gestión de ese elemento capaz de dar vida y a su vez de crear grandes catástrofes, es uno de los retos que tenemos por delante. En pos de ese objetivo, Urretxu, en colaboración con Aquagest y la Agencia Vasca del Agua, está siendo el banco de pruebas de un innovador proyecto en el que se está investigando la respuesta de diferentes Técnicas de Drenaje Urbano Sostenible, sistemas que, al margen de mejorar la gestión del laminado de agua en situaciones límite tras grandes precipitaciones, también quiere incidir en la calidad y la composición de ese agua que vuelve al medio.

Kaixo urretxu !

2012 APIRILA / 109. ALEA

Ale honetako laguntzaileak: Unai Badiola, Angel Manuel, Iñaki Etxebarria, Jesus Mari Alberdi eta Miguel Cristobal.

Argazkiak: Luis Angel Téllez, eta Kaixoko laguntzaileak.

Lege Gordailua: SS/678/93

Konposaketa eta diseinua: Ur Artola Probanza

Koordinatzailea: Jon Ormazabal

Inprimaketa: ANTZA Tirada: 3.300 Ale

KAIXOk ez du derrigorrez bere gain hartzen aldizkarian adierazitako esanen eta iritzien erantzunkizunik.

KAIXO no se identifica necesariamente con las opiniones de sus colaboradores, ni se hace responsable de las mismas.

Ez bazara Urretxun bizi eta KAIXO aldizkaria zure etxean jaso nahi baduzu, eman zure helbidea **943 03 80 88** telefonoan edota **kultura.ur@urretxu.net** helbide elektronikoan.

Si no vives en Urretxu y quieres recibir la revista KAIXO en tu buzón, déjanos tu dirección en el teléfono **943 03 80 88** o bien en **kultura.ur@urretxu.net**.

En definitiva, mediante diferentes técnicas, Urretxu está siendo un laboratorio en el que se está analizando el comportamiento de los terrenos con dos claros objetivos, según nos explicó Iñaki Etxebarria, uno de los responsables del proyecto; analizar la composición de ese agua y su drenaje.

«Con las aguas de lluvia, a veces pensamos que no tienen ningún problema, pero en entornos urbanos como estos, recogen muchos contaminantes; hidrocarburos, plomo... Pueden estar o no derivados a una depuradora, pero lo más normal es que vuelvan al medio. Un problema es la contaminación y otro el dominar ese volumen de agua cuando las precipiatciones son importantes, regular ese caudal, laminarlo y detenerlo para que vaya restituyéndose al medio de una manera más suave», señaló.

Analizadas las características altimétricas y de urbanización de Urretxu, se han propuesto cuatro técnicas diferentes, localizadas en la siguiente imagen:

A. Zona de pavimento poroso
B. Zanja de infiltración
C. Pozo de Infiltración
D. Dren filtrante.

Instalados estos dispositivos, actualmente se están realizando diferentes tomas de datos para analizar el comportamiento de estos TEDUS.

El proceso es relativamente sencillo; cada TEDUS cuenta con una toma de entrada y otra de salida. En cada una de ellas se miden distintos parámetros, unos relacionados al caudal y otros con la composición del agua. Para estos últimos se toman unas muestras que son analizadas por expertos de AQUAGEST y CLABSA –Agencia del saneamiento de la ciudad de Barcelona–.

Comparando los resultados de estas mediciones se comprueba la capacidad de evacuación de agua del terreno y, a su vez, la capacidad de filtrado. Y es que, estos TEDUS llevan incorporada *«una es-*

pecie de sistema de filtrado con gravas, arenas y geo-textil, elementos que dejan pasar el agua pero no los sólidos. Ahí se van depositando esos contaminantes y el agua de salida es de una calidad superior a la de la entrada».

La toma de datos se extenderá hasta el verano y posteriormente se sacarán las conclusiones sobre su comportamiento y la idoneidad de su uso en futuras construcciones y urbanizaciones, siempre con el claro objetivo de mejorar la gestión de ese bien tan preciado como el agua.

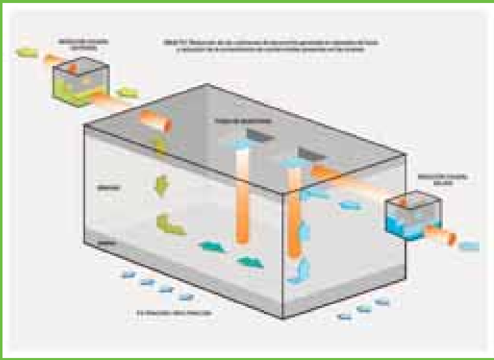

Agua de excelente calidad

Abrir el grifo y poder llenar un vaso con el que saciar nuestra sed es un gesto al que, por automático, muchas veces no damos el valor que realmente tiene.

En ese sentido, en Urretxu somos unos privilegiados ya que la calidad del agua que disponemos es *«excelente»*. Así lo corrobora Ángel Manuel, representante de Aquagest, empresa que gestiona el agua de nuestra mancomunidad. *«En los últimos 5 o 6 años no ha habido ninguna analítica que haya reflejado la más pequeña incidencia»*, señaló.

«Anualmente, el Consorcio de aguas y Osakidetza suelen analizar el agua de toda la provincia y la zona de aquí, la que se abastece de Barrendiola, suele ser de una calidad superior. Analizan distintos parámetros y mientras en otras zonas suele haber resultados de no potabilidad, aquí nunca las ha habido».

Contadores electrónicos

Para concluir con la remodelación de la red de aguas, Aquagest ha comenzado ya –por la zona de Mugitegi– a sustituir los viejos contadores de agua por unos nuevos electrónicos que garantizarán un mayor control sobre la red y, por lo tanto, mejorará los rendimientos y el mantenimiento.

Con estos nuevos contadores, el usuario podrá realizar, vía web, un exhaustivo control sobre sus hábitos de consumo, ya sean mensuales, diarios u horarios. En este sentido, el usuario podrá recibir en su correo electrónico la notificación sobre cualquier incidencia.

Por poner un ejemplo, *«lleva tres días consumiendo un 20% más de lo normal»*, con lo que podrá buscar el origen de esta anomalía o dejarlo estar si este aumento de consumo está justificado por algún motivo excepcional.

Del mismo modo, este nuevo sistema evitará que los operarios de Aquagest deban acudir al domicilio de cada usuario a realizar la lectura del contador, con las molestias que ello puede crear a los usuarios.

Aldiri Kiroldegia, nuevos cursos y nuevo material

2. Trimestre

Continuando la programación de cursos establecida en el Polideportivo Aldiri para 2012, los cursos correspondientes al 2º trimestre comenzarán el 2 de abril y finalizarán el 30 de junio, teniendo una duración de tres meses.

Se recuerda que los abonados de la kirol txartela se beneficiarán de descuentos en el precio de los citados cursos y que la programación también está abierta a todos los interesados.

Los cursos ofertados serán los siguientes:

Gimnasia Ritmica, Ciclogazte para niños y jóvenes, Aerobic, Gimnasia de Mantenimiento, Cicloindor, Pilates, Ciclo-Power, Power-GAP, Gimnasia 3ª Edad, TRX y Yoga para adultos. Los interesados en conocer más información sobre horarios, días e inscripciones pueden pasar por el Polideportivo Aldiri, donde se les informará. También en el telefono 943 038092.

Renovado el material para cursos de ciclismo indor

El Polideportivo Aldiri cuenta ya con una renovada sala de spining, tras la sustitución de las 17 bicicletas estáticas de la sala de cicloindor por otras de última generación. Las bicicletas son del modelo **Keisser m3 magnética**.

La mejora del equipamiento de esta dependencia ha supuesto una inversión total de 25.000 euros, ya que la mayor parte de las bicicletas sustituidas no se encontraban en condiciones de seguir siendo utilizadas por los participantes de los cursos de cicloindor impartidos en el polideportivo. Por lo tanto, los participantes de esta actividad y en especial los inscritos para el 2º trimestre (2 abril-30 junio) podrán desarrollar su actividad con un material renovado en su totalidad.

Para hacer partícipes de esta novedad a cuantos estén interesados, tanto abonados como usuarios en general, se propone la posibilidad de participar libremente en la actividad de ciloindor en los horarios y días en que están progamos los cursos. Para ello se deberá pedir cita previa en el horario en que se desee participar, teniendo prioridad los participantes ya inscritos en cursos y quedando a disposición de los interesados las bicicletas que queden libres. Esta oferta se mantendrá desde el día 2 al 11 de mayo.

Las bicicletas sustituidas que se encuentran en mejores condiciones pasarán a completar el equipamiento de la sala fitness del polideportivo.

Herrira, bizitza laburra bezain emankorra izan nahi duen mugimendua

Garai berrietara egokitutako Euskal Preso Politikoen eskubideen aldeko mugimendu berria sortu da herrian

Urtarrilaren 7an Bilboko kaleetan bizi izandakoa Kolosala izan zen. Egin dezagun bideak dinamikak deituta, jende uholde bat bildu zen Euskal Preso Politikoen eta euren eskubideen defentsan. Egun historiko horretan metatutako indarra eta ilusioa bideratu eta han bildu ziren guztiak egituratzeko asmoarekin sortu zen Herrira bilgunea.

Ekimenaren sortzaileen arabera, *«Herrira ez da aktibista kopuru zehatz bateko mugimendua. Hau preso eta iheslarien etxeratzea ahalbidetu nahi duen herri mugimendua da. Herrira gehiengo zabal baten nahia antolatzera dator, nahi hau mobilizazio bihurtzera, helburu hau egia izan dadin lan egitera. Herritarren ahotsa eta ekintza da Herrira»*.

Urretxu eta Zumarragan ere egun historikoa izan zen 2012ko hasierako hura, manifestaziora joateko zazpi autobus bete baitziren, hamaika Legazpi, Ezkio

eta Ormaiztegikoak kontuan hartzen baditugu. Euskal Herriko beste hainbat lekutan gertatu bezala, Egin dezagun bidea ekimenaren inguruan aritutako Urretxu eta Zumarragako zenbait lagunek «hutsetik hasi zen egitura berri bat» sortzeari ekin zioten. KAIXO sortu berria den eta *«ahalik eta azkarren desegin nahi duen»*, –beti ere helburuak lortuta daudelako– Herrira ekimeneko Mikel Soria eta Iñigo Ormazabalekin izan da, ekimen honen berri izateko.

«Jende askok uste du presoak politikoek askatuko dituztela, baina ez da horrela. Presoak itzultzen badira, gizarteak gobernuak mugiaraztera behartzen dituelako izango da, ez digute ezer oparitu behar. Askotan entzuten dut "ea honek eta honek hitz egiten duten eta presoak ekartzea lortzen duten" baina hori ez da horrela izango, guk lortu behar dugu", gaineratu du Ormazabalek.

Horregatik, Herrira desagertzeko zioa

Herriraren sorreraren arrazoiez galdetuta, urtarrilaren 7ko inflexio puntu horrek erakutsi zuen egituraketa berri baten beharra nabarmendu dute biek. *«Egun hura erreferentzia handia da, gizartearen konpromisoaren erakusleiho izan zen eta hor bildutako jende horren guztiaren indarra bideratzeko, egitura zabal eta anitz bat bildu nahi dugu, gai honen inguruan edozein ekarpen egin nahi duen ororentzat irekia den egitura bat»*, azaldu zuen Soriak.

duen mugimendua da. *«Misio bat jarri diogu gure buruari eta misio bakar horri loturik lan egingo dugu. Behin misioa lortuta, lana amaitutzat emango du Herrirak. Izan dezala bizitza laburra bezain emankorra»*.

Asmo horretan, garai berrietara egokitutako lan egiteko era berriak eta eragingorragoak landu nahi dituzte. *«Lehen Amnistiaren aldeko mugimendua edo Askatasuna askoz zabalagoak ziren, bazuten*

izaera antierrepresiboa, desmilitarizazioaren arloa, baina Herriran presoen gaia baino ez da jorratzen. Oso eskaera zehatzak ditugu eta ez goaz harago», azaldu zuen Soriak.

- Bakartze eta isolamendu egoeraren amaiera
- Preso gaixoen kaleratzea
- Biziarteko doktrina kentzea
- Kondenaren hiru laurdenak bete dituzten presoak kaleratzea

- Dispertsioaren amaiera, Euskal presoak Euskal Herrira etor daitezela, beraien eskubideen jabe.

Gauzak horrela, martxoaren erdialdera batzar ireki bat burutu zen Urretxuko kultur etxean, Urretxu-Zumarragan mugimendu hau egituratzeko. *«Herri bakoitzak askatasun guztia du bere burua antolatzeko, ez bakarrik ekintzak prestatzerakoan, baita bakoitzaren funtzionamenduan ere. Herri bakoitzak erritmo desberdinak izan ditzake, ez dago, orain urte batzuk bezala, dena arautuko duen patroi bat, urteko hiru edo lau ekintza nazionaletatik aparte. Zabaltasun bat bilatu da, bakoitzak bere alea ekarri ahal izan dezan»*, azaldu du Ormazabalek.

Momentuz, ekimen berri honen bultzatzaileak oso gustura daude emandako lehen pausuekin. Lehen batzar irekiarekiko jendearen erantzuna oso ona izan omen zen eta dagoeneko 14 bat pertsona biltzen dira asteazkenero, arratsaldeko zortzietan, Urretxuko kultur etxean. *«Asanblada hura oso irekia izan zen, ez zen inolako aurreiritzirik izan eta horixe da Herrirak aurkezten duen aldaketa handi bat. Behetik gora funtzionatuko duen egitura bat nahi dugu eta hori lortzen ari garelakoan gaude»*.

Momentuz, orain arte gai honen inguruko taldeetan mugitu ez den jendea erakarri izan dutelako oso gustura

daude eta oraintxe lantalde desberdinak eratzearen egokitasuna ari dira eztabaidatzen. *«Edozein planteamenduetara zabalik gaude eta alde horretatik gauza berriak sortzen hasi dira, lehen agian sekula bururatuko ez litzaizkigukeenak»*, azaldu du Soriak.

Dagoeneko lehen erronkak ere jarri dizkiete euren buruei. *«Guretzat oso garrantzitsua da, Bilbora zazpi autobus eramateko gai izan baginen, ea nola erakartzen dugun jende guzti hori ostiral txurietara. Alde horretatik esfortzuak egiten ari gara, informazioa pertsonalki zabalduz, hileko azken ostiraletara jendea hurbiltzeko. Herri guztia, baina bereziki manifara joan zen jende hori ostiraletan bildu nahi genuke»*.

Gonzalo Rodriguezi Parot dotrina ezarri diote

Herriko presoen egoeraren inguruan galdetuta, gaurkotasunak Gonzalo Rodriguezen kasura garamatza. Izan ere, preso ezkiotarrari Parot dotrina ezarri izanak 2023. urtera arte luzatuko baitu bere kartzelaratzea. *«Jarrera onarengatik eta ikasketak burutu izanagatik zituen erredentzioak errespetatu izan balizkiote ekainaren 6an behar luke kalean. Horiek gabe, hurrengo urteko maiatzean irten beharko luke, baina Parot dotrina ezarrita, 2023ra arte luzatu diote kartzelaratzea. 19 urte daramatza kartzelan eta egun 67 urte ditu Gonzalok. Hau da, lehenago askatzea lortzen dugu edo perspektibak oso txarrak dira, hiltzera ekarriko dute»*.

Gainontzeko herriko presoei dagokionean, *«euren etxeetatik bereziki urrun»* daudela nabarmendu dute. Izan ere, Herrera de la Manchan (600bat kilometrotara) dagoen Gonzalo Rodriguezez gain, gainontzeko herriko preso politikoak Urretxu-Zumarragatik oso urrun daude. Esaterako, Xabi Zabalo Puerto de Santamarian dago (joan etorrian 2200 kilometro inguru), Joseba Segurola Murtzian (1600km joan etorrian), Ismael Berasategi Moullinsen (1400km) eta Ainhoa Barbarin Valentzian (Ia 1200 km), honek familia eta lagunentzat dakartzan zigor ekonomiko eta fisikoekin, azkenaldian ugaldutako kotxe istripuen mamuaz ahaztu gabe.

Maiatzeko mobilizazioak:

- **Maiatzak 11**:
  Elkarretaratzea Eitzako festetan, arratsaldeko zortzietan.

- **Maiatzak 19**:
  Goazen plazara ekimenaren barruan, mosaiko erraldoi bat egingo da Lizeoan eguerdiko ordubatetan. Arratsaldeko bostetan berriz, Ederrena pilotalekuan Bertso jaialdia, honako bertsolariekin:

    - Unai Iturriaga
    - Igor Elortza
    - Jon Maia
    - Amets Arzallus
    - Gorka Ojanguren
    - Nerea Elustondo
    - Miren Amuriza
    - Miren Artetxe

- **Maiatzak 25**:
  Ostiral txuria Areizaga-Kalebarren plazan, arratsaldeko zortziretan.

Jesus Mari Alberdi
Euskara teknikaria

Administrazioarekin ere euskaraz

Euskaraz bizitzeko amets horretan, administrazioa-rekiko zenbait hartu-eman euskaraz egin ahal izateko urratsak eman daitezke.

Errenta aitorpena euskaraz

Apirilaren 17an hasi eta ekainaren 25ean amaituko da errenta aitorpena egiteko epea, eta eskualdeko euskara zerbitzuek euskaraz egitera animatu nahi zaituztegu.

Gainera jakitera ematen dizuegu errenta aitorpena gipuzkoar gehiengana iristen dela kontuan hartuta, Foru Aldundiak aurten kanpaina hau baliatuko duela Aldundiarekiko harreman euskaraz izan nahi duten herritarren, erakundeen eta entitateen errolda osatzeko.

Aprobetxatu, beraz, eskainiko diguten aukera, eta eman baiezkoa.

Euskal abizenak euskal grafiaz

Herriko epaitegietan egiten da. Erraza da, eta denbora gutxi eskatzen du.

Non egin dezaket errenta aitorpena euskaraz Urretxun?

- **Elkarlan**: Labeaga 52. 943 722758
- **Heramendi**: Labeaga 33. 943 726172
- **Larrain**: Labeaga 54. 943 036308

Helburua

Erdarazko grafiaz idatzitako euskal jatorrizko abizenak euskaratzea.

Adibideak:

Aguirre > Agirre
Echeverria > Etxeberria
Aramburu > Aranburu
Garcia > Gartzia
Arcelus > Artzelus
Iturrioz > Iturriotz
Areizaga > Areitzaga
Manchola > Mantxola
Echave > Etxabe
Mugica > Muxika
Echaniz > Etxaniz

Ba al dakizu nola idatzi zure abizena?

Abizena euskal grafiaz inskribatu nahi izanez gero, Euskaltzaindiak arautuko-aren arabera egin behar duzu. Beraz, zure abizena euskaraz nola idatzi behar den jakin nahi baduzu, begiratu Euskaltzaindiaren web orrian: www.euskaltzaindia.net/dok/eaeb/eoda/deiturak.pdf

Zer eta non egin behar duzu?

Izen-abizenen grafia euskaratzeko tramitea bake epaitegietan egin behar da, eta honako agiriak eraman behar dira: Nortasun Agiria eta horren fotokopia; jaiotza-agiri literala (Bake Epaitegian eskatu behar da) eta errolda-agiria (udaletxean eskatu behar da).

Informazio gehiago

(Bake epaitegietan)

- Ezkio-Itxaso: **943 721303**
- Legazpi: **943 737170**
- Urretxu: **943 082729**
- Zumarraga: **943 729158**

Jaiotzak, ezkontzak eta heriotzak euskaraz erregistratzeko aukera

2012ko otsailaz geroztik, Urretxun gertatutako jaiotzak, ezkontzak eta heriotzak Erregistro Zibilean euskaraz erregistratzeko aukera dago.

Horretarako interneteko aplikazio informatiko berezi bat daukate Erregistro Zibileko langileek, erregistroa euskaraz nahiz gazteleraz egiteko aukera ematen duena, beti ere herritarrak aukeratzen duenaren arabera.

Aipatutako aplikazio informatikoa bi hizkuntza ofizial dauden autonomia erkidego guztietan dago martxan.

Horrenbestez, erregistro-orria betetzen da aukeratutako hizkuntzan; horren ondoren orri txuri berezi batzuetan inprimatzen da eta liburuan gordeta geratzen da.

Erregistroa edozein hizkuntzatan eginda ere, gerora eskatuko diren egiaztagiriak edozein hizkuntzatan egin litezke; hau da, jaiotza erregistroa euskaraz egiten bada, jaiotza-agiria euskaraz nahiz gazteleraz egin daiteke, hala behar izanez gero.

Dagoeneko hamar jaioberri daude euskaraz erregistratuta Urretxun; ezkontzak, berriz, hiru izan dira, eta oraindik ez dago heriotzarik euskaraz erregistratuta.

16. Iñaki Beitia mendi martxa

MAIATZAK 20 IGANDEA

URRETXU ZUMARRAGA

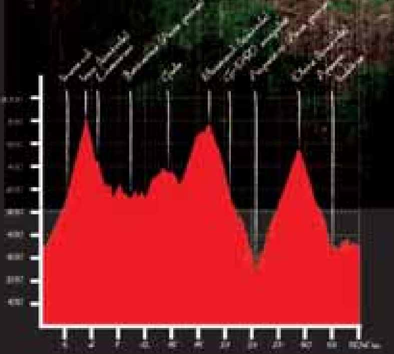

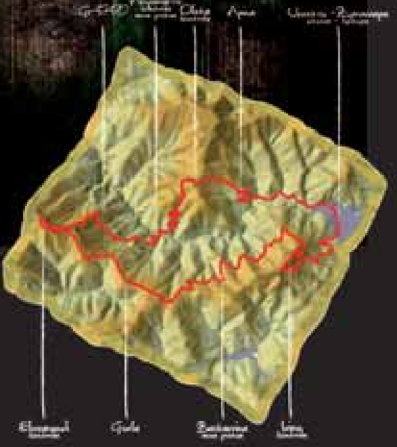

BABESLEAK

Talleres EITZA, S.L.

U.Z. S. Coop.

ANTOLATZAILEAK

lekaio